

Rusi osvobodili 5,000 krajev v teku šestih dni

DEČEK, KI SEDI PRI OKNU . . .

(Photo by Edward DeLuza, Chicago Daily News)

Danes sedi v Ameriki na tisoče otrok pri oknu in čakajo, kdaj se bo vrnil njih "daddy" iz vojne. Mnogi niso nikdar videli očeta, ker so bili rojeni po njegovem odhodu na vojsko. Mnogo mladih očetov žal ne bo nikdar prišlo domov. Drugi se bodo vrnili k svojim ženam in otrokom, kadar bo izvojevana zmaga. Dan znanja lahko pospešimo vsi, ako kupimo čim več vojnih bondov, in s tem omogočimo, da bo mnogo, mnogo dečkov kot ga predstavljata zgornja slika, skoraj videlo svojega "daddyja," ki se morda ne bo nikdar vrnil domov, ako bi vojna trajala dalj kot je treba.

Vsak bond, ki ga kupite, prinese zmago za korak bliže. Ne odlašajte, temveč kupite še danes tisti "ekstra" bond, ki je neuradno predpisan v tej kampanji za vse dobre in lojalne državljane naše velike republike.

Umor francoskega ministra, ki je sodeloval z naciji

LONDON, 28. junija. — Danes zgodaj zjutraj je bil v svoji spalnici umorjen francoski minister Philippe Henriot, ki je šel včeraj dopustiti v Pariz s premierjem Lavalom, ki je preteklega januarja Henriota imenoval članom kolaboracionistične vlade maršala Petaina, katerega sedež se nahaja v Vichyju. Nemška radijska oddaja je poročala, da je skupina 15 mož, ki je imela na sebi uniforme vichyske milice ustraševala strašno pred propagandnim ministrom, nakar so trije možje šli v prvo nadstropje. Eden izmed njih je potkal na vrata Henriotove spalnice in ko je minister odprl vrata, je bil priči ustreljen. Kroglja ga je zadela v srce in padel je mrtev na tla v pričo svoje žene.

Morilci so ušli

Vsi morilci so ušli. Bili so očividno člani francoske podtalne armade v Franciji, ki deluje po navodilih francoske provizorične vlade v Alžiru, kateri načeljuje gen. de Gaulle. Nemško radijsko poročilo pravi, da so morilci dospeli pred propagandno ministrstvo okrog 5. ure zjutraj in da so se pripeljali v avtomobilih. Domneva se, da se je nameravalo umoriti tudi Lavala, ki je popoldne na pariškem radiju naznanil Hen-

PRVOROJENCEK

Vile rojenice so se zgledale pri družini Mr. in Mrs. Anthony Ambrosetti, 19206 Mohawk Ave., ter pustile krepkega sinčka, prvorojenca. Materino dekleško ime je bilo Pauline Cigoj, oče se pa nahaja pri vojakih. — Čestitamo!

PODRUŽNICA ŠT. 39 SANS

Redna mesečna seja podružnice št. 39 SANS se bo vršila v petek, 30. junija v navadnih prostorih Slovenskega narodnega doma, St. Clair Ave. Prosi se vse društvene zastopnike in posameznike, ki so včlanjeni pri podružnici, da se udeležijo.

riotov umor, katerega je označil kot "čin civilne vstaje."

Henriot je bil na smrtni listi 100 izdajalcev

Henriot, ki ima za seboj dolg rekord kolaboracije z nacijo, je bil eden izmed prvih na seznamu 25 izdajalcev, katere je podtalno gibanje zapisalo smrti. Slovita smrtna lista šteje v celoti 100 imen. Večina od njih se nahaja v službi vichyskega režima.

Nemško uradno poročilo pravi, da so Henriota umorili francoski teroristi, ki se nahajajo v angleški službi.

Umorjeni propagandni minister se je aktivno udeležil poskusnega puča, ki so ga poskušali francoski desničarji v februarju 1934 in bil je nasprotnik vlade Ljudske fronte, ki je bila na krmilu v začetku vojne.

MESTO CAEN SE NAHAJA PRED PADCEM

Angleži so odbili devet sovražnih protinapadov in demoralizirali tri nacistične divizije

BULETIN

LONDON, četrtek, 29. junija. — Od nacier kontrolirani pariški radio je danes zgodaj zjutraj poročal, da je drugi ameriški armadni zbor pričel napad v smeri mesta St. Lo in se vršijo vroči boji.

VRHOVNI GLAVNI STAN ZAVEZNIŠKE EKSPEDICIJSKE SILE, četrtek, 29. junija. — Britska pehota in tanki, podprti od kanadskih čet, so včeraj dobili važno pristaniško mesto Caen, ki leži globoko v zaledju, trdno v svoje klesce. Angleži so prodrli na južnozahodni strani v neposredno bližino mesta in v eni največjih bitk s tanki temeljito razmrcavili najmanj tri nemške divizije.

Poprej so Angleži odbili devet nemških protinapadov in zadali nacier težke izgube.

Ljuta bitka s tanki

Kakor poroča neki časnikar Associated Pressa s fronte, so Nemci vodili protinapade v skupinah, ki so štejele do 35 tankov, ampak ves njihov napor je bil zaman. Tanki so se borili pogosto na razdaljo, ki ni znašala več kot 30 sežnjev.

Isti reporter pravi, da so Angleži tekom treh dni svoje ofenzive pri Caenu uničili najmanj 90 nemških tankov.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

La Salle, Ill. — Vojni departament je obvestil Franka Martinjaka in njegovo ženo, da se njun sin Frank pogreša od 19. maja. Frank je bil član SNPJ in poročnik v letalski sili. Udeležil se je bitke nad Nemčijo v letelci trdnjavi, na kateri je bil "navigator."

Mattawan, Mich. — Nedavno je tukaj umrl Jacob Markham, star 52 let. Zapušča eno sestro, poročeno Tekavec, v Mattawanu, drugo pa nekje v Illinoisu.

Noranda, Quebec, Kanada. — Noranda je umrla Karolina Pezdirc, rojena Guštin. Zadel jo je kap. Doma je bila iz Drašič pri Metliki. Zapušča moža in triletnega sinčka.

Slovan, Pa. — Dne 21. junija je umrl Matt Raznus, po narodnosti Poljak, član SNPJ. Zapušča ženo, pet sinov (dva pri vojaki), šest hčera in več sorodnikov.

Duluth, Minn. — V bolnišnici St. Mary se nahaja rojak Frank Indihar iz Gilberta. Podreči se je moral operaciji, katero je srečno preživel. Tam čakala na operacijo George Muhvič z Elyja. Dobro sta prestali operacijo Mary Gregorič in Mrs. Grahek, obe z Elyja.

3,000 zavezniških letal nad Evropo

LONDON, 28. junija. — Danes je bilo v zraku nad osiščno Evropo nad 3,000 zavezniških letal, ki so iz Anglije in Italije bombardirali nacistične tarče v severni Franciji, zapadni Nemčiji, Romuniji in Bolgariji.

Med zračno silo, ki je bombardirala nacije, so bile ameriške letelce trdnjave, ki so poletele iz Anglije nad Berlin in od tam naprej v Rusijo, potem pa so se preko Nemčije podale v Sredozemlje in pristale na bazah v Italiji.

FINSKA SKLENILA, DA OSTANE V VOJNI

STOCKHOLM, 27. junija. — Finska je sklenila, da ostane še nadalje v vojni kot zaveznica Nemčije, kar je razvidno iz dejstva, da so danes marširale skoki Helsinki nemške čete, potem ko je finska vlada apelirala na Nemčijo, da ji pošlje ojačenja za boj proti Rusiji.

PEVSKI KROŽEK S. N. P. J.

Prosi se starše otrok, ki pohajajo k vajah Mladinskega pevskega zbora S. N. P. J., da jih v petek, 30. junija pošljejo pravočasno k vajah, ker po vaji se bo vršila zabava za otroke.

SEJA

V petek, 30. junija se vrši seja društvenih zastopnikov v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Prosi se vse zastopnike, da so navzoči.

Kratke vesti

PREMOGARJI STAVKAJO ZA PLAČANE POČITNICE

PITTSBURGH, 28. junija. — Danes je v tukašnjem okrožju zastavljalo 3,800 premogarjev v rudnikih, katere lastujejo je-karske korporacije, da vsilijo določbo v unijskem kontraktu za počitnice s plačo \$50. Rečeno je, da bo vsled tega dnevna produkcija premoga padla za 19,000 ton.

NACIJSKI DIPLOMATI ZAPUSTILJO ARGENTINO

BUENOS AIRES, 28. junija. — Argentinsko zunanje ministrstvo naznanja, da bodo nemški diplomati zapustili deželo v dveh skupinah med 6. in 12. julijem. Argentina je pretrgala diplomatske stike z Nemčijo preteklega januarja.

SENATORJU NYE V NO. DAKOTI PRETI PORAZ

FARGO, N. D., 28. junija. — Senatorju Gerald Nye-u, znane izolacionistu, trda prede pri primarnih volitvah, ki so se vršile zadnji tork. Zadržne nepopolne številke kažejo, da njegova večina nad najbližnjim tekmeccm znaša samo 500 glasov.

CHAPLINOVO ŽENO OBISČE ŠTORKIJA

CHICAGO, 28. junija. — Oona O'Neill Chaplin, žena filmskega komika Chas. Chaplina, stara 18 let, je na poti skozi Chicago izjavila, da v teku štirih tednov pričakuje rojstvo deteta.

Nesnosna vročina

Včeraj je Cleveland zajel val silne vročine. Malo pred sedmo uro zvečer je toplomer kazal 101 stopinjo.

NEMCI "RAJŽAJO" V ANGLIJO, AMPAK KOT UJETNIKI

Po zlomu Francije leta 1940, ko se je zdelo, da je ni sile na svetu, ki bi se mogla zoperstaviti nemškemu Wehrmachtu, so na ciji z ošabno izizvalnostjo prepevali, da ne bo dolgo, ko bo do odšli na "rajžo" proti Angliji. Sedaj nacija res "rajžajo" v Anglijo, ampak pod malo drugačnimi okoliščinami kot so si takrat predstavljali Hitler in njegovi generali. Zgornja slika predstavlja skupino nemških vojakov, ki so bili ujeti v Franciji, ko se vkrcavalo za odvoz preko Rokavskega preliva v ujetniška taborišča v Veliko Bri-

RDEČA VOJSKA ZAVZELA TRI TRDNJAVSKA MESTA IN ZDROBILA "VATERLAND" LINIJO

LONDON, četrtek, 29. junija. — Rdeča vojska je v teku zadnjih šestih dni v svoji mogočni ofenzivi okupirala okrog 25,000 kvadratnih milj ruske zemlje in osvobodila okrog 5,000 naseljenih krajev.

Včeraj so Rusi nadaljevali s svojim zmagovalnim pohodom proti zapadu in iztrgali Nemcem tri trdnjavska mesta, Mogilev, Lepel in Osipoviči, in se glasom zadnjih vesti iz Moskve nahajajo samo še 50 milj od beloruske prestolnice Minsk.

Nacistična obrambna linija totalno zdrobljena

Novi ruski uspehi so za praktične svrhe totalno zdrobili slovito "Vaterland linijo", katero so naciji zgradili v nadi, da bo zastavila Rdeči vojski pot proti notranjosti Poljske in Berlina.

Omenjena obrambna linija je obsegala utrdbe, ki so segale več milij globoko v zaledje in Nemci so sintrali, da je "nepremagljiva."

Poleg zavzetja omenjenih treh trdnjavskih mest, so Rusi včeraj popolnoma obkolili Bobrujsk, ki predstavlja del Vaterland obrambnega sistema.

Masno pokončanje nacijev

Sovjetski polnočni komizikej pravi, da se je borba za Lepel, ki leži 42 milj od Polotska, končala z masnim uničenjem sovražne bojne sile.

Isto poročilo pravi, da ruska armada, kateri poveljuje general Konstantin Rokosovski, pri Bobrujsku, zadržuje zanjko okrog pet nemških pehotnih divizij, ki so od vseh strani obkoljene.

Nad 1,000 naseljenih krajev osvobojenih včeraj

Kakor izgleda, bodo Nemci pri Bobrujsku doživeli celo večji poraz kot pa pri Vitebsku, kjer so Rusi ubili 20,000 nacier, 10,000 pa so jih zajeli.

Tekom včerajšnjega dneva so čete Rdeče vojske na 250 milj dolgi fronti v Beli Rusiji osvobodili več kot tisoč mest, trgov in vasi.

Thomas Dewey in John Bricker nominirana od republikancev

New-yorški governor je v sprejemnem govoru izjavil, da bo napravil konec "vladi enega moža," ako bo izvoljen predsednikom

CHICAGO, 28. junija. — Republikanska konvencija je danes nominirala John E. Deweyja, governorja države New York, svojim predsedniškim kandidatom. Podpredsedniško kandidato je dobil soglasno John W. Bricker, governor države Ohio skozi zadnjih šest let.

Dewey je došel v Chicago z letalom in je imel ob 10. uri zvečer pred zbrano delegacijo sprejemni govor, v katerem je izjavil, da ako ga ljudstvo v seni izvoli, bo napravil konec "vladi enega moža" in da bo v svoj kabinet imenoval "najspodobnejše moške in žene, ki jih je mogoče najti v Ameriki."

Za ko-operacijo s suverenimi narodi

Glede vloge Zed. držav v mednarodni politiki po vojni je Dewey rekel, da je naloga Amerike, da dela z drugimi suverenimi narodi "v ko-operativnem prizadevanju za preprečenje bodočih vojen," potem pa je pristavil, da to ne more biti delo "enega moža ali majhne skupine vladarjev, ki so se sestali na privatni konferenci."

Konvencija je besedam svoje kandidata, ki so bile očitno naperjene proti Rooseveltu in njegovim razgovorom s Churchillom in Stalinom, navdušeno priprjevala.

Kompliment za Brickerja

Dewey in Bricker sta bila ostra tekmecc za predsedniško kandidato in sta se zadnje mesece precej pisano gledala. Bricker je šele danes formalno sto-

pil iz tekme za predsedniško nominacijo. Pristaši new-yorškega governorja so apelirali nanj, da bi konvenciji predložil Dewey-evo ime, ampak Bricker tega ni hotel storiti, pač pa je končno pristal na to, da nominacijo svojega tekmecc podpisa, kar je tudi storil.

Dewey je pokazal svojo hvaležnost s tem, da je v svojem govoru Brickerja imenoval "velikega governorja velike države."

ZGANJSKA RACIJA V OHIOJU NESPREMENJENA

Državni urad za žganjsko kontrolo v Clevelandu je včeraj naznanil, da bo odmerek za 12. racijsko dobo, ki se začne priložni ponedeljek ostala ista kot je bila do sedaj, namreč en kvart, ena petinka, ali 2 pinta žganja ali "gina" za vsako osebo. Rum, brandy in "cordials" ostanejo še nadalje na prosti listi.

ZADUSNICA

V petek, 30. junija ob 7:30 uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Marije na Holmes Ave. vršila zadušnica za pokojnega Franka Gerbeca, z Port Allegheny, Pa., ob priliki prve obletnice njegove smrti.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

HAROLD LASKI (London):

INVAZIJA IN DE GAULLE

Čudovito jasno je, da je invazija hitlerjevske Evrope izvanreden uspeh. Trdno smo ustanovljeni v Normandiji, in inicijativa je na strani zaveznikov.

Neumno bi bilo se pretvarjati, da je to, kar se je zgodilo v teh znamenitih dnevih, kaj več kot pa samo začetek. Gotovo je, da stoje pred nami trpeke bitke in težke izgube. Opraviti imamo s sovražnikom, ki je še močan, privajen vojni in nevoljan se udati, dokler ne izgine poslednja nada zmage.

Vendar pa nastopamo proti njemu z zaupanjem. Mi prevladujemo v zraku, saj še ni bilo čet, ki bi bile boljše zavarovane med utrjevanjem obale. Mi pustimo sovražnika ugibati. To pot nismo mi, ki bi morali razkriti njegove načrte, on mora poskušati razkriti naše.

Prezgodaj je še, da bi govorili o zmagi. Vendar pa mislim, da upravičeno smatramo, da je to začetek zadnje faze evropske borbe. Ko se konča, bo hitlerizem postal samo spomin na zlo, katerega madež bomo poskušali izbrisati počasi in s trpljenjem iz naših misli.

Vendar pa obstoja v borbi nekaj, česar se je nemogoče veseliti. Niti Amerikanci, niti mi nismo dosegli sporazuma z generalom De Gaulleom in Narodnim osvobodilnim gibanjem, ki je zelo nujen. Churchill ne mara razpravljati o stvari in niti ne odgovarja na vprašanja v parlamentu, in precej jasno je, da Roosevelt in De Gaulle nimata ravno prijateljskih odnosov. Nekateri odlični Amerikanci v Londonu skoro ne prikrivajo, da ne marajo generala in pa lahkoto, s katero bi lahko našli pot do Vichyja.

Grozno je, da mora mož, ki je od udaje Francije predstavljal odpor proti hitlerizmu, trpeti preziranje od sil, s katerimi bi moral biti v tesni zvezi. Še bolj grozno je, če se človek spomni da je tisočem in tisočem Francozom klic de Gaulle pomenil upanje za obnovenje Francije.

Ne bom tajil niti za trenotek, da je De Gaulle težavna osebnost. On živi v dvomni mistiki, ki se težko sklada z demokratičnimi institucijami. Ničurn je, ne pozna tovarštva, ne ve, kako bi bil prvi med sebi enakimi, ki je potrebna lastnost za moža, ki hoče zgraditi demokratično Francijo. On ima v sebi nekaj igralskega. Ne zna si izbrati tovarišev. Vendar pa če ga postavimo v vrsto z njegovimi tekmeci, je pa jasno, da z vsemi napakami stoji visoko nad njimi. Je razumnejši od Girauda in nikdar ni, kot general Nogues (gen. Auguste Nogues, bivši rezident-general francoskega Marocca) delal v obeh taborih. Ni omadeževan z globoko korupcijo, kakor Laval, niti ni nikakršna lutka kot n. pr. Petain.

Ne dvomim, da ima De Gaulle velike ambicije. Sumim, da bi rad postal državni glavar Thiersovega kalibra, čeprav bi morala ta Francija, ki je morala toliko pretrpeti, plačati visoko ceno, predno bi se odpovedal vladi. (Louis Adolphe Thiers, znan francoski državnik, ki je vodil Francijo v dobi po francosko-pruski vojni, je postal prvi predsednik tretje francoske republike leta 1871). Važno si je zapomniti, da hoče postati "Thiers" četrte republike. Še bolj važno si je pa zapomniti, da je Thiers trajal samo tri leta, in da ko bo Francija enkrat osvobodena, de Gaulle ne bo pooblaščen od ljudstva, da bi igral diktatorja.

Obzora za narodno osvobodjenje ni upravljal preveč dobro, in napravil je nekaj nespametnosti ob času posvetovalnega zbora v Alžiru. Vendar pa ko vse to rečemo o de Gaulleu, je zelo težko najti osebo, ki bi ga nadomestila, in ki bi lahko izvedla prehod v redne čase. Roosevelt in Churchill nimata težkoč, ko zahtevata, da je podlaga tega prehoda ustavna demokracija. Ravno tako lahko zahtevata, da se kaznujejo in izločijo iz francoske politike vsi oni, v katere nimata zaupanja. Toda vedeti morata, da potiskanje de Gaulle na stran lahko pomeni za-

četek državljanske vojne v Franciji, kar bi imelo težke posledice za ves svet.

Ne vem, kako moreta Roosevelt in Churchill peti Franciji slavošpeve in v isti sapi potiskati De Gaulle na stran. Dejstvo je namreč, da ne glede na to, kakšne napake je De Gaulle zakrivil, pa je prav od začetka stal proti Hitlerju s pogumom, ki je našel čudovit odziv od strani francoskega ljudstva.

Potem pa še atlantski čarter. Boreča se Francija ima gotovo pravico, da si sama izbere moža in može, katerim hoče poveriti svoje zaupanje. Človek ima neprijeten vtis, da De Gaulle zato ni priljubljen, ker z voditelji v Washingtonu in Londonu govori kot sebi enakimi osebami. Lahko, da je reakcijonar, toda Churchillova demokracija tudi ni njegova največja vrlina. Lahko, da je odločen zgraditi Francijo, ki bo kot nekoč zavzela vodilno mesto med narodi. Ali ima Roosevelt pravico to odvrčati? Čim prej bomo dosegli sporazum, tem boljše bo za ves svet. Od sedanjega zastoja žanje dobiček edino Hitler.

NEWYORŠKA PISMA

Piše Frank Kerže

SPRAVA

V zadnjih par tednih se dogaja nekaj v okviru naše stare domovine, kar je treba zasledovati z največjim upanjem v srcu. Kakor veste iz poročil, se vrše pogajanja med kraljem Petrom II. in Titom. Prvi je predstavnik priznane vlade, drugi je predstavnik Osvobodilne fronte. Oba predstavnika imata močne karte v rokah: prvi vlado, ki je priznana od vseh zaveznikih sil, drugi svoj rekord na bojnih poljih, z Hitlerjevi.

Prvo in največje vprašanje je: kaj je privedlo do pogovorov za spravo? Usoda in bodočnost jugoslovanskih narodov. Oba izjavljata, da se borita za te ideale in obema je narod najvišje in najvažnejše vprašanje. Oba vesta čisto dobro, da nesložen in razkosan narod izgubi vse. Vsi imajo najlepša upanja glede bodočnosti jugoslovanskih narodov, a to le pod enim pogojem: da so edini v zadnjih mesecih svetovnega boja.

Kamur je pri srcu blagor naroda, bo z veseljem pozdravil misel skupnega dela. Tukaj ni vprašanja, kdo se je podal. Oba sta se — to je vse. Oba sta odstopila od svojih strankarskih ciljev in namenov in se združila, da pomagata narodu do vseh. Od obeh se lahko reče, da sta dovolj velika in nesebična, kakaj le taki ljudje morejo rešiti probleme, kakoršne imajo jugoslovanska ljudstva. Egoisti, oportunisti in strankarsko usmerjeni ljudje ne poznajo sprav.

Princip sprave, v kolikor je znano javnosti, je ta, da se najprej sestavi vlada, ki bo zastopala obe strani. S tem preneha ves nesporazum in delo se bo z vsemi močmi na tem, da se jim prej spodi Nemca iz stare domovine.

Ves sporazum je šele v začetkih. Nikdo ne izda podrobnosti, zakaj vsak pričakuje še gotove težkoče, ki jih bo treba premotiti. Kadar bo ministristvo zadovoljivo sestavljeno, potem izda svoj program in svoj sporazum.

S tem se ne daje nikomur kakva prednost, zakaj kralj bo moral iti na splošno glasovanje. Kakor bodo odločila ljudstva, tako bo. Na enak način je rešila svoje vprašanje Grška, zakaj bi ga Jugoslavija ne.

Komaj se je zaslislal glas o spravi, že so prilile iz vseh možgih kotov slinaste duše in začele metati svoje "močrosti" o tem koraku. Eni brajo Tita, drugi kralja, tretji oba.

Četrti zopet činično dostavljajo, da se je vse to vršilo na povlečje Anglije, Rusije in zaveznikov sploh, kar bi se reklo z

drugimi besedami: nekdo je prijel gorjačo v roke in prisilil oba, da sta napravila ta korak.

Resnica je ta, da so zavezniški delali na spravo že dolgo časa. Kralj je bil sicer priznan, a njegova vlada je bila taka, da ni uživala nikjer kakega zaupanja. Tito si je pridobil dober rekord, ampak priznati ga in vreči močnega nasprotnika v kot, bi ne pomenjalo drugega, kakor da so prišli iz dežja pod kap.

Posten človek bo pri takem koraku priznal eno: nobena žrtev ni prevelika, kadar se gre za bodočnost narodov. In čast možem, ki so postavili najprej ljudstvo in njegovo usodo nad vse drugo.

Mi ameriški Slovenci imamo dovolj vzroka, da se veselimo vsakega takega pojava. Kaj pomena ves uspeh na bojnih poljih, če je narod razdvojen med sabo. In razdvojen je do zdaj, tako Slovenci, kakor Hrvatje in Srbi. V resnici tako razdvojen, da je človek z nekim strahom pričakoval konca vojske. Ne motimo se, da je narode čakala notranja borba, ki bi pomenjala tako vničevanje narodnih sil, da bi mogoče za vselej dodelali.

Bili so sicer ljudje, ki so v javnosti trobili, da je s Titom devdeset odstotkov vsega naroda. Nasprotniki sicer niso postavili procentov, ampak rekli so, da je velika večina na njihovi strani. Kje je resnica?

Če vzamemo, da je vseh Slovencev kak milijon, potem je treba da takoj odbijemo dobro polovico ali boljše: šestdeset odstotkov na ženske. Materam je za družine in domove, dekletom za bodočnost, in to posebno v razmerah, kakor je Jugoslavija. Od štirideset procentov moških je v Hitlerjevi sužnosti najmanj stotisoč, torej jih ostane še tristo tisoč. Od teh je treba odšteti otroke do šestnajstega leta in stare ljudi recimo nad šestdeseto leto. Teh je polovica. Torej nam ostane še sto petdeset tisoč moških.

Velika večina teh, pravim tri četrtine, je takih, ki ne žele drugega, kakor ohraniti sebe, vrniti se na dom, če ga imajo ali začeti z življenjem, ki je normalno. Naš materjal v starem kraju je po veliki večini s kmeti, to se pravi: vsaka politika jih je deveta lrga. Njim je za dom in mir — druga ne zahteva.

Tako pridemo od devdesetih procentov ali na drugi strani velike večine na čisto malo skupino štirih odstotkov, katere si delijo med sabo Titovci in nasprotniki.

Taki so računali, pa če jih vzameš ali pustiš. Imamo dosti jas-

no sliko o vsem tem kar tukaj v Ameriki. Kar priznamo si, da je devdeset procentov naroda mrtvega za vse. Vidi le sebe in svoje koristi, za vse drugo je otopel. Dokaz? Dobro. Pri našem društvu je bilo brano pismo glede zastopnika za bodočo konferenco SANSa. Sklenili smo, da nikogar ne pošljemo. Tedaj se je eden oglašil, da gre na svoje stroške v Chicago in da ne bo društvo trpelo nobene škode. Če bi mu društvo dovolilo, da ga zastopa. Zakaj pa ne? Predlog stavljen in podprt — proti — nobenega.

In članstvo je odglasovalo. Članstvo? Počakajte malo. Izmed sto članov jih je bilo na seji kakor po navadi — osem z odborniki vred. Glasovala sta za predlog, če se prav spominjam, dva. Drugim se ni ljubilo potegniti roke iz žepa. Tako je ljudsko zastopstvo.

Ce pravim, da so razmere take med nami tukaj in tam, ne morem reči drugega, da so pri ostalih Jugoslovanih še slabše.

Posebno črno piko imajo Hrvatje, katerih je po mojem računju do šestdeset odstotkov v Pavelčevem taboru. Od tam nikdar ne slišite, da se kdo upira. Nasprotno: še stari Maček je priljezal od nekd in podpril Pavelčica. Tudi ne berete, da so se pridružili Titu, pač pa, da se bore proti njemu z veliko večjim junaštvom, kakor postavim Nemci. To je potrdil Tito sam.

Kar je Hrvatov v Titovi armadi, so po večini iz Primorja in otokov, koder je res dober hrveški element. S temi ljudmi smo tudi tukaj delali dokaj složno, ne pa z ostalimi Hrvati. Nečem pisati danes o tem, ker se bojim, da bi mi kdo ne zabrusil, da razdiram slovo. Prišel pa bom čas, ko bom govoril in javno povedal svoje izkušnje s Hrvati.

Kaj pa Srbi? Pred vsem ima Mihajlović močno zaslonbo med svojim narodom. In Nediću v Beogradu jih tudi precej pomaga. Oba skupaj kontrolirata vsaj polovico naroda.

Zdaj naj pa eden sešteje vse to. Med Slovenci jih je v reakciji več ko polovico, med Hrvati enako — med Srbi tudi tako. Tako bi bila vsa ta grupa trenutno največja in najmočnejša v Jugoslaviji. In če bi dobila vlado v roke, bi bilo gorje narodu.

Da se ti grupi postavi nekaj močnega nasproti, je potrebna sloga med Petrom in Titom. Še združena, bosta imela dosti opravkov, predno uzeneta reakcija. Edina sreča pri tem je, da bi imela združena fronta vso podporo od strani zaveznikov.

Mi moramo vedeti, da reakcija drži v skupnosti — strah pred kaznijo. Posebno Hrvatje pod "Obglavnikom" Pavelčcem so kar na debelo klali čisto nedolžne Srbe samo zato, ker so bili Srbi. Na drugi strani priznamo kar odkrito, da je srbska reakcija izkušala, da dobi v roke vlado samo zato, da se maščuje nad Hrvati. To bi prineslo klanje in divjanje, kakoršnega niti Balkan ni izkusil do danes.

Vse to se lahko prepreči s sporazumom med kraljem in Titom. Oba skupno bosta dosti močna s podporo zaveznikov, da napravita red in spravo med jugoslovanskimi narodi. Vsak posebej je pa dosti prešibak za tako ogromno delo.

Mi ameriški Slovenci in Jugoslovani sploh moramo z vsemi močmi delati na to, da se čim prej doseže popolna sprava in uredi pravična vlada, če moremo kaj pomagati, naj pomaga zdaj, ko je čas. Pred vsem bi opozoril vse znane in neznane kotle, naj se vsaj zdaj vzdrže vseh opomb in opazk, ki bi u-

Slovan na Društvenem vrtu

Euclid, Ohio. — Kakor vsako leto, tako bo tudi letos prišel 4. julij. Kako ga bomo praznovali, je pa zopet nekaj drugega. Eni ga bodo tako, drugi drugače. Ševeda, dosti veselja nam ni mogoče imeti, ker dan za dnem slišimo grozne vojne novice. Vzlic vsemu temu pa je treba z življenjem naprej.

Naše organizacije, zlasti kulturne, potrebujejo finančne pomoči. Stroškov je vedno na levo in desno, dohodkov pa jako malo. V mirnem času je bil pevskim zborom veliko lažji obstoj, tako z ozirom na članstvo kot v finančnem oziru. Občinstvo je še dokaj dobro posečalo koncerte. Danes je položaj povsem drugačen. Pri zborih so težkoče glede pevcev in pevk, katerih je čim manj, vsled česar je tudi toliko težje prirejati koncerte.

Na 4. julija bo pevski zbor "Slovan" imel svojo zabavo na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Upamo, da nas ne boste to pot prezrili, ampak, da boste prišli v velikem številu. Danes se ne more iti kam daleč v pristo naravo, kot smo jo pred časom nazivali. Toda, dragi prijatelji in prijateljice, katerim vam je pri srcu naš dom v Euclidu, ki ima vse lepo urejeno, lepe balinarske prostore in lepo senco na vrtu, pridite k nam kjer se boste lahko prav lepo zabavali. Ne pojdi-te mimo nas, da se ne bi ustavili vsaj za malo časa. Zabave ne bo manjkalo v kolikor nam današnje razmere dopuščajo.

Zbor "Slovan" ima za ta dan izbranih nekaj krasnih pesmi, da se bo vsakogar zadovoljilo. Itegnile škoditi narodnemu združenju.

V tem združenju ni nobens zmage ne od ene ne od druge strani. Je to trezno premišljen in nad vse potreben korak, če nečemo, da izgubimo vse. Povsod med svetovnimi narodi se dosega nekaka skupnost, zakaj bi se med nami ne? Kaj moramo baš posnemati Poljake v Londonu in Ameriki, ki ga vendar lomijo, da se jim ves svet smeje?

Spravo med kraljem in Titom je zasnoval bivši hrvaški ban Ivan Subašić, katerega sem imel priliko parkrat srečati. Napravil je na človeka najboljši vtis. Tudi njegovi govori po Ameriki so bili globoko zamišljeni, smotreni in pošten, kar je veliko več, kot se more reči od slovo vseh govorov, ki smo jih slišali. Vsak pošten Jugoslovani bi moral spremljati korake tega moža, kakaj njegovo delo je težko, nevarno in odgovorno. Najmanjša napaka lahko prinese polom. In to bi bila tragedija, kakoršne ni imel še narod jugoslovanski.

Zadnje ure svetovnega boja so tukaj. Če se združimo, bomo pripravljeni za drugi veliki boj, ki se bo vršil med narodi. Ta boj ne bo nič manj važen, kakor je sedanj. Če zmagas na bojnih poljih, a podležeš pri mirovnih pogajanjih, si na slabšem; kakor poprej. Baš mi, Slovenci imamo toliko tako velikih in važnih vprašanj, da moramo z vsemi močmi delati na to, da se doseže sprava. Imamo Primorje s Trstom, imamo Koroško in Stajersko — vse to lahko dobimo ali izgubimo. Izguba bi pomenjala katastrofo prve vrste, ker se, napake ne bodo najbrže mogle več popraviti.

Zato pa, bratje, pozabimo malenkosti in bodimo veliki v velikih trenutkih. — Pomagajmo vsak po svojih močeh, zakaj združeni zmagamo, nezdruženi pademo za vselej.

Naj tudi omenim, da je vsakomur lahko znano, da kolikrat se je na zbor "Slovan" obrnilo za vsakršno pomoč, najsi bo priprideljav ali drugače, in vedno so se člani radevolje odzvali. Zato se sedaj apelira na celjeno občinstvo, da gre tudi temu zboru na roke, in ga na 4. julija poseti. Piknik se vrši ob vsakem vremenu. V spominu imam lansko leto, ko je prišlo deževati, smo se kar lepo umaknili v notranje prostore in zabava se je nemoteno nadaljevala.

Še nekaj bi rad omenil. V naši okolici je gotovo še kaj dobrih pevcev. Ako bi katerega veselilo, da bi se nam pridružil, ga prijazno vabimo, da pride v nedeljo večer ob 6. uri v Slov. društveni dom na Recher Ave.

Konečno še enkrat apeliram na občinstvo, da nas obiščeta na 4. julij na omenjenih prostorih, kjer bomo nazadnje zapeli: Bog živi, Bog živi vse luštne ljudi!

Frank Rupert, predsednik.

Urednikova pošta

Iz zapadne strani

Cleveland, Ohio. — Društvo "Veletbi" št. 544 SNPJ priredi svoj letni piknik v nedeljo, 2. julija na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave. Ob tej priliki bo praznovalo tudi 40. jubilej S. N. P. J. Dolžnost slehernega člana je, da se gotovo udeleži tega pomembnega piknika. Vršil se bo tudi bazar in vsakdo bo imel priliko odnesti domov kakšen primeren dobiček.

Prijazno se vabi cenjeno občinstvo in članstvo SNPJ ter drugih organizacij iz širnega Clevelanda, da se udeleži naše priredbe, ker čim več ko nas bo, tembolj luštno bo. Glede godbe bo igral izvrsten Hojčev trio, za okrepčila je pa odbor dobro preskrbel, da bo vsem posetnikom prvovrstno postreženo.

Na svidenje v nedeljo, 2. julija v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave., ob 3. uri popoldne.

Anna Fabris.

SEZNAM

S KOM MORETE POMAGATI K ZMAGI

MASCOBE IN MASTNI ODPADKI
Prodajte vašemu mesarju

KOVINSKI ODPADKI
Povprašajte v vaši mestni dvorani

SHRANITE STARE CASOPISE
Pokličite PR. 6100 za odpremo

KOSITRNE SKATLJICE
— Operite jih
— Strite jih
— Shranite jih
— Oddajte jih

na pristojna mesta za pobiranje

Pobiranje v Clevelandu:
na vzhodni strani:
prvo nedeljo v mesecu;
na zapadni strani:
tretjo nedeljo v mesecu

WHERE THE FUEL GOES

A PLANT manufacturing airplanes in New England burns 800,000 gallons of fuel oil a month.

Marta Ostenso

STRASTNI BEG

(Nadaljevanje)

Svenova razgreta sapa je puh-tela Juditi v lica. Zda jci ji je ro-ka, ki se je kakor jeklo oklepala njegovega vratu, omahnila in se povesila. Veke so ji drhte-le, solza ji je kanila iz očesa in se rasli tamkaj. Prejšnja noč je bila hladna in žena je po svoji stari navadi imela paradižnike naj-dlje v mislih, ko je šla spat in se jih je najprej spomnila, ko se je prebudila, četudi ji je težilo srce neštetu drugih težav.

Ko je zaslišala v bližini konj-ko kopito, je vstala in stopila v senco smrekovega plotu, da bi videla, kdo se pripelje. Če je vi-dela bedisi le obraz mimo hite-tega tujca, je bil to zanjo nekaj prelom dneve enoličnosti. Zda-jci ji je prišel v koraku stopajoč konj pred oči. Jezdec je sedel malomarno na sedlu in je gledal naravnost proti šolskemu poslop-ju. Mahoma jo je zavil s ceste in jo ubral preko šolskega zemlji-šča. Tam se je konj ustavil in jezdec je razjahal.

Amalijo je od silnega utripanja bolelo srce. Ograja, ki se je nanjo naslonila, se je nalahno vda-jala, toda ne menec se za to, je strmela jezdecu v obraz, ka-kor da bi se ji bile oči zapilele vanj. Mož je odjahal. Zaglavje in pleča je bila vse, kar je mogla vi-deti na njem. Amalija se je okre-nila in pokleknila pred rjuho, s katero so bili ponoči pokriti pa-radižniki. Jezdec je bil živa po-doba svojega očeta ... toda ne tako preprosta. Premišljala je, ali bo treba prihodno noč zopet pokriti paradižnike. Svetovljan

SESTO POGLAVJE

I

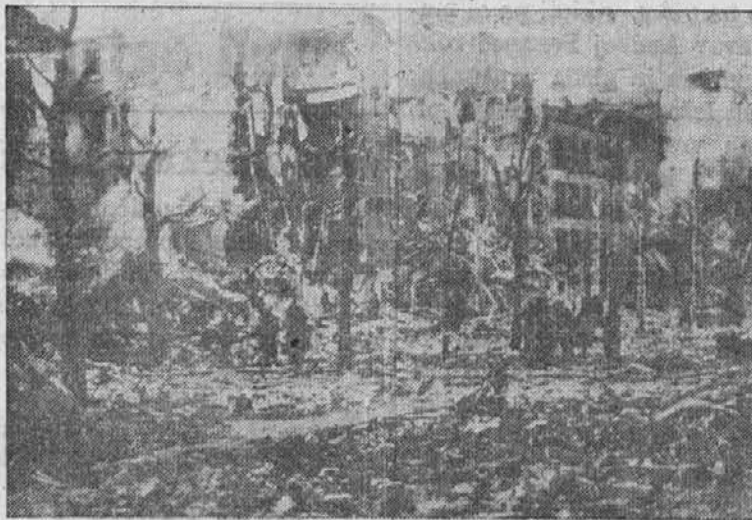
Polagoma se ji je pričel duh vedriti. Videla je Marka Jordana, svetovljana; nedvomno so nje-govi prijatelji dostojni ljudje in se vedejo dostojno do njega. A kdo je sama? Navadna kmetica, ki hoče razumeti njegovo življe-nje in vedeti, kaj ono zahteva od njega? Obličje mu je bilo po-nosno, občutljivo. Nikoli se sme zvedeti te skrivnosti. Rajši se da uničiti Kaleb, nego dovoliti, da bi njen sin kaj zvedel; Kalebovi otroci lahko shirajo in propade-jo kakor bilje po slani in vse lahko doleti poguba. A Mark Jordan je dostojen sin svojega očeta, sin edinega moškega, ki ga je kdaj ljubila. Ela, Martin, Judi-ta in Karli so le Kalebovi otroci. Te lahko žrtvuje. Ukloni jih in priklene na grudo kakor polje-delsko orodje, vprav kakor želi

... kakor luč mu je odsevala iz-obrazba s čela. Kakor samoza-vestno se je vedel v gosposki obleki, kakor vojak je sedel na sedlu ... a očeta mu je bil pre-bodel bik ... po vsem tem ...

Amalija je klečala slej ko prej na tleh pred paradižniki. Čutila se je mrzlično, izérpano in utru-jeno kakor pred leti, ko je vso noč bedela ob postelji svojega otroka. Pri sruu ji je bilo težko, kakor da bi jo bili prestrašeno privlekli na pozornico, da bi igra-la glavno vlogo zaloigre, ob ka-teri se bodo gledalci smejali. Ne-verjetno žalostna igra vsega nje-nega življenja se ji je bliskoma pojavila pred očmi. Zdrnila se je spričo tega prizora, kakor bi se bila zgrozila spričo obešenca ali krute in nenavadne slike kakega zločinca, ki se je nič ne tiče. Dr-getala je po vsem telesu kakor ob pravi mrzlci. Saj je bila ta-ko neprimerna za vlogo, ki jo je bilo izbralo življenje zanjo — nič primernejša ni bila nego Lin-da. Bila je tako nesposobna za to breme, ki mu ni bilo niti tre-notnega olajšanja. Srce ji je vpi-lo po večni odrešitvi od še kru-tejših posledic mučenja, katero je imel pripravljeno zanjo Kaleb, če bi izvršil svojo grožnjo, ki ji je bila ob dušo kakor ogljusljivo, v rednih presledkih ponavljajoče se zvonjenje.

Polagoma se ji je pričel duh vedriti. Videla je Marka Jordana, svetovljana; nedvomno so nje-govi prijatelji dostojni ljudje in se vedejo dostojno do njega. A kdo je sama? Navadna kmetica, ki hoče razumeti njegovo življe-nje in vedeti, kaj ono zahteva od njega? Obličje mu je bilo po-nosno, občutljivo. Nikoli se sme zvedeti te skrivnosti. Rajši se da uničiti Kaleb, nego dovoliti, da bi njen sin kaj zvedel; Kalebovi otroci lahko shirajo in propade-jo kakor bilje po slani in vse lahko doleti poguba. A Mark Jordan je dostojen sin svojega očeta, sin edinega moškega, ki ga je kdaj ljubila. Ela, Martin, Judi-ta in Karli so le Kalebovi otroci. Te lahko žrtvuje. Ukloni jih in priklene na grudo kakor polje-delsko orodje, vprav kakor želi

Paris Bomb Ruins

FRANCE — The caption accompanying this picture, received by radio from Switzerland, describes the above as a bombed Paris quarter, after one of the recent Allied raids of German installations and war factories in Paris.

Kaleb. Posihmal ne bo nikoli več posredovala njim v prid pri nji-hovem očetu. Četudi bo gledala, kako venejo in brezplodno hira-jo ter se starajo, preden jim je čas za to, ji bo srce ostalo zakrknje-no in ne bo čutilo usmiljenja do njihove propadajoče mladosti. Ko je Amalija klečala na vrtu, ji je obraz prebledel in odrevenel. Vidno se je izpremenila.

Nesla je pogrinjalo v hišo, mis-leč, da drevi ne bo treba pokri-vati paradižnikov. Ozračje se ji je zdelo prosojno in prijetno ka-kor pred dežjem. Oči so ji begale v daljavo proti domačim trav-nikom in rženim njivam onstran ovčjih pašnikov. Letos bo po vsem videzu bogata letina. Prej-šnji čas jo je pogled na bujno rast vedno nekam sladko presu-nil, vzdrnil v njej struno živ-ljenjskega in materinskega ču-ta, ki je sicer nedotaknjena mol-čala v njenem pustem življenju. Danes ji je pogled na rast legel na dušo ko mora. Rast — z živo kaljo smrti v sebi! Zavedela se je, da se je v tem hipu življenje zanjo končalo, da je vsa svoja prejšnja leta preživela v zabuba-nosti, osnutku. Vmes ni bilo ni-kakega razvoja, imela je zgolj začetek in konec.

Stopila je v kuhinjo in je pri-čela s črno, bamazano krpo pri-dno drgniti ognjišče.

Amalija se je že zdavnaj vrni-la na pot samoučičenja in sle-pega pokoravanja in Linda je

opazovala, kako postaja ozračje na Garovi farmi zopet vsakdanje. Na pristavi so pričeli zopet mir-no dihati.

Ker je Linda čutila, da se je Amalija vsaj trenutno umirila od svojih prejšnjih muk, se je neki dan obrnila nanjo z zaupnim vprašanjem. Gospa Garova je baš pobirala jajca v jaslilih in ker je bilo sobotno jutro, se je Lin-da ponudila, da bi ji pomagala.

"Gospa Garova, Mark Jordan bi zelo rad prišel semkaj k meni in obiskal tudi vaše. Kaj menite, ali bi bilo gospodu Garu prav, če bi ga obiskal?"

Amalija je bila pripravljena na prav tako vprašanje. Nasmehni-la se je in odkimala. "Bojim se, da bi to otroke le razburilo, gospodična Archer, in nam naredilo sitnosti. Gospod Jordan bi nam govoril o stva-reh, ki mi ne smemo misliti na-nje."

"No, dobro," je dejala Linda, "ali bi potem vsaj dovolili Juditi, da gre z menoj k njemu? Tako bomo samotari tamkaj in po mo-jih mislih bi bilo lepo, če bi mu kdaj pa kdaj kaj dobrega sku-hala?"

Amalija jo je pogledala in se nato naglo ozrla v stran.

"Judita bi že mogla iti z va-mi, toda očetu ne smete tega po-vedati." Amaliji je bilo, prav da bi Mark Jordan dobil, kar po-trebuje.

"Pazila bom na to, gospa Ga-

White House Fat Saver

Mrs. Henrietta Nesbitt, White House housekeeper, knows it is just as important for housewives to save cooking fats, as it is for farm-ers to plant an extra acre of soy-beans. War Food Administration of the Department of Agriculture says either source supplies ingredients for battlefield medicines, munitions and essential industries. That's why household fat salvage has been a daily routine in the White House ever since Pearl Harbor.

rova," je odvrnila Linda hvalež-no. Pobrskala je malo po senu in našla še eno rjavo jajce, ki ga je skrbno položila v košaro k dru-gim. Veselilo jo je, da se je vse zarotila zoper Kaleb.

Odnosla je jajca v hišo in od-hitela na njivo, kjer je Judita zamišljena okopavala krompir. Solnce je z vso silo pripekalo de-kletu v pokrito glavo in močan, medenorjavi tilnik. Vroč, pra-šen veter je zibal vršičje posuše-nega krompirjevega zelišča. Ju-diti so se napravile na obeh straneh nosu zaprašene jamice in na laktech se ji je nabral siv, pra-šen puh. Ko je prišla Linda k njej, je prekrizala roke in se na-slونila na motiko.

(Nadaljevanje)

NOW FOR THE BIG PUSH!

IT'S "ZERO HOUR"
ON THE HOME FRONT, TOO!

THIS IS IT! This is the big push. You have been waiting for! This is the "zero hour"! Our fighting men are ready—ready to strike anywhere... anytime... anyhow... BAR NOTHING!

What about you? Are you ready to match this spirit with your War Bond purchases? Every Bond you

buy is so much more power behind the big push... the push that will send Hitler and Tojo into oblivion.

Get behind the invasion drive! Invest MORE than ever before! Double... triple... what you've done in any previous drive. The job is big—you've got to dig!

Back the Attack!—BUY MORE THAN BEFORE

Pod vislicami jo je rešil brat

V neki srbski vasi je živela 70-letna Erina Nikoličeva, po-rodu Bolgarka. Bilo je pred pri-bližno pol stoletjem, ko se je se-znanila s Srbom Nikoličem. Ker je njeni starši in njen brat niso hoteli dati Srbu za ženo, je skri-vaj pobegnila iz domače hiše k svojemu izvoljencu, ki se je po-tem z njo poročil in ustanovil svoj dom v vasi Momčilovu.

Svojih staršev ni nikoli več videla, svojega brata Ignaca pa samo enkrat in to v najstraš-nejšem trenutku, ki ga je doži-vela v svojem 70letnem življe-nju.

Bilo je za časa prve svetovne vojne med vstajo v Toplici leta 1917. Med bolgarskimi četami, ki so zasedle ta del Srbije, in med srbskimi prostovoljci so se bili podnevi in ponoči krvavi boji. Nekega dne se je pojavil bolgarski oddelek v vasi Mom-čilovu, da bi poiskal srbske pro-stovoljce. Z mnogimi drugimi vaškimi prebivalci so prišli tu-di Erino Nikoličevu in jo zaslí-ševali. Povedala naj bi, kje so prostovoljci skriti, Erina pa ni izdala ničesar, čeprav so ji z mučenjem hoteli odpreti usta.

Naposled so jo bolgarski vojaki odvedli v sosedno vas Dubovo, da bi jo tam obesili.

"Vojaki so me zgrabili, me povedli pod vislice in dali vrv o-krog vratu," je sama pripove-dovala, "Jaz sem se obupno branila."

V zadnjem trenutku sem za-klicala v bolgarskem jeziku:

"Jaz sem Bolgarka, poročena s Srbom! ... Mi smo vendar en narod! Zakaj se med seboj mo-rijo Srbi in Bolgari? ... Ignac, brat moj, pomagaj svo-ji sestri!"

Nato je izmučena žena izgu-bila zavest. Vojaki so se spogle-dali in že obešeno ženo spustili na tla. Eden izmed njih se je sklonil k njej.

"Saj to je moja sestra Eri-na," je zaklical. Poleg njega je stal nečak Erinin. Oba sta se trudila, da bi spravila Erino k zavesti.

Ko je spet odprla oči, se je znašla v naročju svojega brata.

Brat in sestra, ki sta se po desetletjih spet videla, sta ime-la komaj toliko časa, da sta iz-pregovorila nekaj besedi. Nato je moral Ignac s svojo četo na-prej. Na tako čudovit način re-šena Erina se je vrnila v Mom-čilovo. Svojega brata, ni potem videla nikoli več.

Vsled odpotovanja iz mesta

bo trgovina zaprta od soboto, 1. ju-lija do srede, 5. julija

LOUIS MAJER

TRGOVINA OBUVAL

6410 ST. CLAIR AVE.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prija-teljem in znancem, da je dne 2. junija umrl moj ljub-ljeni brat

Anton Jamnik

Pogreb se je vršil dne 5. junija iz Frank Zakrajšek po-grebnege zavoda v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

Tem potom se najlepše zahvaljujem vsem, ki so položili tako lepe vence h krsti pokojnika, vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za pokoj duše, ter vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu. Hvala onim, ki so ga prišli pokropiti in se udeležili nje-govega pogreba. Najlepa hvala Rev. Monsr. Ponikvarju za cerkvene obrede, ter nosilec krste, pogrebniku Frank Zakrajšek za izvrsten pogreb.

Posebno se zahvaljujem onim, ki so bili naklonjeni in v veliko po-moč v času pokojnikove bolezni in smrti.

Tebi, dragi brat, pa ključem: Prestal si muke tega življenja in sedaj počivaš v hladni zemlji. Počivaj v miru! Ohranila Te bom v blagem spominu za vedno!

Zaljujoča ostala:

MARY DEJAK, sestra — in več sorodnikov

Cleveland, Ohio, dne 29. junija, 1944.

NOVICA

IMA LE TEDAJ

SPLOŠNO VREDNOST

KO JO IZVE JAVNOST

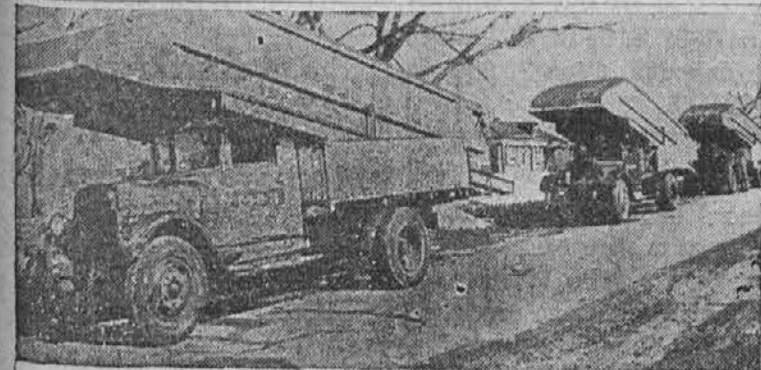
KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

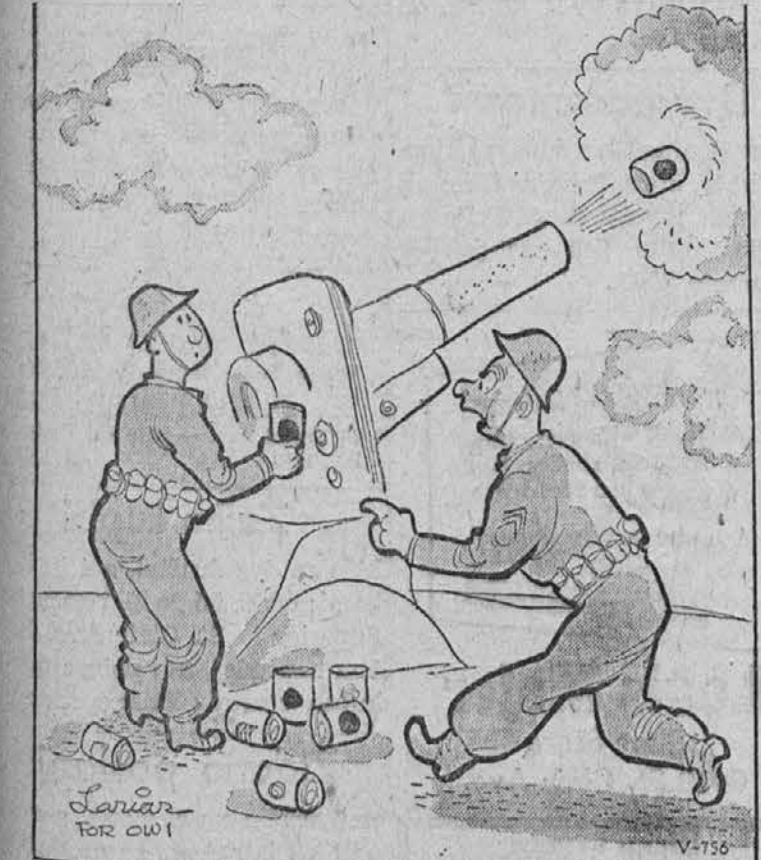
6231 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno

Will Russia's sweep into Rumania, backing the Nazis against the Carpathians, set off the tinderbox of the Balkans? Germany well remembers that her doom was sealed in World War I when Bulgaria surrendered and created the first break in the ranks of the Central Powers. Desperate defensive measures have been undertaken by the Nazis in the Balkans. Greatest loss to Hitler will be the Ploesti refineries, his last major source of oil. The Red Army, knowing the importance of river routes to Germany, is trucking pontoons to afford bridges for its mechanized divisions.

"SURE, FOOD IS A WEAPON, ALGERNON, BUT THAT'S NOT THE WAY THE ARMY USES IT!"

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVGUST ŠENOA — Iz Hrv. poslov. L. J.

(Nadaljevanje)

"Pripovedujte," reče škof, "toda ne — pojdite v mojo sobo, vi pa, gospodje, čakajte tu moje nadaljno povelje."

V banovi spbi odloži Gašper oklep in orožje, sede k peči in dočim je Draškovič po svoji navadi hodil gori in doli, prične Gašper, prekrizavši noge:

"To ni šala, reverendissime, po vseh krajih so vzkipeli kmetje kakor vrele vode. Dvigajo se nad nas. Da vam povem na kratko. Okič, Samobor, Jastrebarsko, Kerestinec in draganiški Kosturaši so napadli mojo sestro v tem trenutku, ko so se Brdovčani navali preko Sotle. Kakor strela mi je došel ta glas. Sestra je mirila kmete, a zastoj. Prosila je Turna, naj ji pošlje Uskokov iz Žužemberka, a Turn ji je odgovoril, da jih potrebuje sam, in da se tudi oni nekaj upirajo. Kmečki psi so ji zažgali Kerestinec. Dva tisoč se jih je zbralo z namenom, da pojdejo v uskoške gore. Zberem Turpoljce in sestrine svobodne kmete, vzamem od gospoda Zrinjskega konjenikov, pa hajd na pot. Bilo je lažje, kakor sem si mislil. Prvič ti hudobneži niso imeli pušk, drugi mi je pa pomagala izdaja. Neki Metličan, Matija Doročić, pride k meni s Kranjskega in mi izda vse kaj nameravajo. Imel je v kmečki vojski glavarja Nikola. Tega pridobio moja mošnja, a kmetje so mislili, da je njihov bog. Nikolaj je pregovoril kmete, naj ne gredo v gore, ampak čez Samobor po ravnem na Kranjsko. Jaz sem raztrobil, da grem nad Jastrebarsko, a krenem v vojsko v šumo pri Kerestinecu. Včeraj zjutraj so prišli ondi mimo kmetje trumoma kakor krave. Tedaj, reverendissime, napadejo moji konjeniki kakor vrage in udrijo po živini od spredaj in od zadaj, da jih je ležala cela ravnina. Tri ure smo mlatili po njih, šeststo smo jih posekali, a tudi nas je stalo to marsikatero glavo, ker kmetje grizejo kakor psi. Nato sem bil v Mokricah; tu najdem Turna in njegovo četo, ki je prejšnji večer razbila upornike pri Krškem. Hotel nam je iti na pomoč, a nismo je potrebovali."

"In Gregorijanec?" vpraša škof.

"Sedi v kaši, ki si jo je skuhal sam in se pri tem opeknel. Prej je bil divji pes, sedaj pa maha z repom kakor prepelica."

"Hudobnež, in nam je povzročil kri v kraljevini. Pa Uskok?"

"Sedaj so mirni. Bili so že na tem, da se priklopijo kmetom. A Turn je prišel o pravem času. Vrgel jim je nekoliko mošenj cekinov v žrelo, vjel je voditelja upora, Nožino, ki se je bil poratlil z Elijo; tri je obesil, enega duhovnika je dal ustreliti, in sedaj so mu Uskokli vdani. To-

da še ni konec vražje neumnosti. Bati se moramo za Novo mesto, Metliko in Ozalj. Povsodi tja do Celja gori. Kras in Gorenjska se upirata, a tudi na Koroško je segla ta kuga. Goriška, tržaška in koroška gospoda nabirata vojsko, na Kranjskem in Stajerskem pa se dvigajo domobranci."

"Vem," reče škof jezno, "pisali so mi Stajerci, pa tudi cesar in nadvojvoda Karol. Dolže me, da ničesar ne delam. Kolikokrat sem pisal, naj prepodi sodnija Taha, ki je kriv vse moritve. Nismo-li poslali h kralju Kegleviču in Brzaja, išočo pomoči proti kmetom? In zopet nič. Rotil sem generala Vida Halleka in Auersperga, da nam dasta vojske. Ne damo, sta odgovorila, dokler ne pride cesarjeva zapoved. A zapovedi ni in skoro mislim, da je Nemcem ljubo, da nas koljejo kmetje. Pa sem potem jaz kriv, jaz? A čuj-te! Sedaj, ko teče toliko nedolžne krvi, ko vsa kraljevina plamti, ko se je upor razširil do Varaždina in Križevca, sedaj sem dobil cesarjevo pismo, naj izročim Heningovici polovico Susjeda in naj pripravim Taha do tega, da ji pusti za denar tudi drugo polovico. Je bilo treba zato celih devet let?"

"To je politična modrost," se nasmehe Alapič. "Bogme, kruno mlatim po kmetih, moramo jih potolči do korenine, ker se dvigajo nad plemstvo; a srce me boli, ko vidim, kako izgublja o-bupni narod glave. Ako bi bilo več pravičnosti, bi vsega tega ne bilo."

"Da, domine Gašper, tudi jaz nisem človek iz kamena, a treba je izkoreniti ta strupeni plevel popolnoma, ker se gre za glave celega plemstva, ker je satanski duh obsedel kmete. Ko sem izprevidel, da nimamo pričakovati od Nemcev pomoči, sem pozval domobrane kraljevine Slavonije v Zagreb, zato sem pozval sem tudi vas. Vi morate voditi vojsko. V Zagrebu sem zbral pet tisoč izbrane vojske, razbojnikov, Uskokov, banskih huzarjev in bombardirjev. Tudi vi ste privedli lepo četo. Pojdite v imenu božjem na pot in to koi jutri."

"Jutri že?"

"Da," odgovori škof odločno. "Pri Stubici in Zlatarju se je zbralo šest tisoč kmetov; vodi

jih Stubičan Matija Gubec. Vse ljudstvo čaka tja do Medmura, toda ako se Elija Gregorič s Stajerskega združi z Gubcem, tedaj bo slaba za nas. To se mora preprečiti. Raditega ne trajte časa. Dokažimo, da sami lahko zatremo upornike, da smo tu mi gospodarji in da nam ni treba pomoči od Nemcev."

"Bene, reverendissime, naj bo kakor zapovedujete. Jutri krenem v Stubico, a šele opoldne. Naj se spočije vojska in tudi moje grešne kosti potrebujejo miru."

Čez eno uro so trobile trobente in ropotali bobni po zagrebških ulicah. Iz škofovega dvorca prihite častniki k svojim četam in jim javijo, naj se vsak pripravi na jutrišnji dan, ker bo krenila vojska proti severu.

XXXV.

V kotlini med griči leži stubiška dolina. Na desni in levi se vleče gorovje, na levi strmejša, na desni pa prehaja polagoma proti dolini v gričevje. Vhod v dolino je pri stubiških toplihah širši, a čim dalje bolj se približuje gorovje in dolina se zožuje; za vasjo Gorja Stubico, nad katero se vzpenja na griču Tahov grad, pa se gorovje strne in dolina preneha. Sneg je pokrival pokrajino. Vse polno ga je bilo po belih, valovitih gričih, po katerih so natresene male hiše, polna so ga bila drevesa, polne strehe kmečkih hiš. V tej dolini, po teh gričih je taborila poleg cerkve sv. Petra Gubčeva vojska — šest tisoč kmečkih glav — pričakujo Elijo Gregoriča in njegovo vojsko.

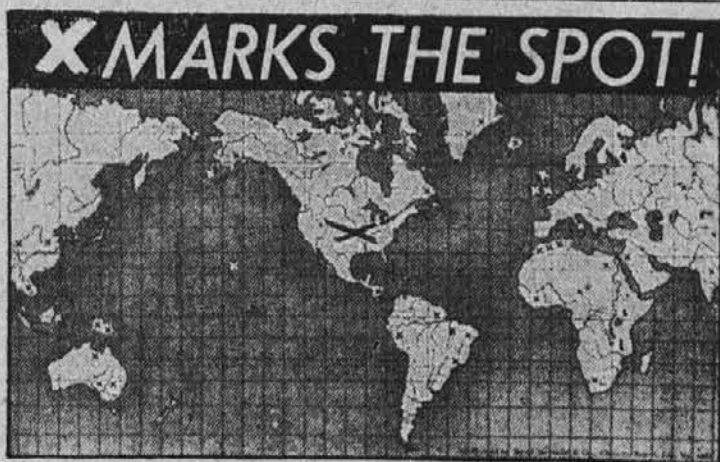
Zimska noč je, nebo je pokrito z oblaki, veter piše po dolini in po gorah, črn mrak pokriva zemljo. V mraku žare kakor iskre luči v kmečkih hišah, po dolini gore ognji kmetov, ki spijo stisnjeni v klopčič okoli ognjev s sklonjenimi glavami. Včasih pride k ognju konjenik, da pregleda speče čete in izgine brzo v mraku, od časa do časa zmoti nočno tišino zategnjeni vzklizi straže: "Hoj!" ki odmeva od gore. Na vršičku nasproti toplic stoji klet. Tu je prava straža; pred vrati stoji zasajen v zemljo visok kol s snopčcem

slame na vrhu, v kleti pa si mane glavar Andrej Pasanec roke nad ognjem in gleda v plamen; po tleh leže njegovi kmetje, pri odprtih vratih pa gleda kmet, ogrnjen s kožuho in s puško v roki, v temno noč. Na zloženem gričku v podnožju gore, kjer je dolina najožja, stoji starinska cerkva, okoli nje pa štrle iz snega leseni križi. To je pokopališče; odtod lahko pregledaš vso dolino. Sredi pokopališča vira bela zastava s črnim križem, okoli pokopališča pa se dviguje nasip iz zemlje, za katerim stoji na kolesih štirje železni topovi. Vrata so odprta, v cerkvi gori luč. Po tleh je nastlan kup slame, na njem pa koc. Tu spi deklica. Svoje suhe roke ima pod glavo, blede, upal obraz pa ima obrnjen proti luči. To je Jana. Pri nji sedita dva človeka, eden postaren in siv, a dušo ima mlado, oko se mu iskri; mož sedi na kamnu. Na črnem klobuku mu vira visoko pero, sveti se mu križ, na telovniku se mu blišče srebrne zapone, fin kožuh mu pada po ramenih, z rokami pa se opira na široko, s srebrom okovano sabljo. To je Gubec. Pred njim sedi na tleh mlad človek, Moga-jič; z rokama objema kolena in upira svoje oči v voditelja.

"Nobenega glasu ni od Elije," izpregovori Gubec, "a rekel mi je, da mi sporoči vse. Ali ve, da so bili naši ljudje potolčeni pri Kerestinecu? Slabo je. Izdajstvo! Da! Kdo te izda najprej? Tvoj človek. Ali naj le," dvigne kmet glavo, "še stojita Elija in Matija, in gospoda se trese. Vem to dobro. Mrzlca jih bo stresla, ko jim zakličemo, da smo ljudje."

"Ujec," reče Mogačič, "ti si moč, izvrsten mož, ti si vreden več kakor vsi grofje. Ljudstvo te ima za svetnika. Povem ti nekaj, česar ne slutiš. Glavarji so imeli posvetovanje."

Dr. Kernovo
Angleško-Slovensko
berilo
(English Slovene Reader)
je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine.
Dobi se v naši tiskarni

X marks the spot where your son, your brother, your sweetheart, or your friend is daily being asked to reach certain objectives—in his fight out there—for us.
X marks the spot where we will be asked to reach our Fifth War Loan objective in our part of the fight—here at home—for him.
You will soon be called on to buy additional (over and above your pay-roll savings) Fifth War Loan Bonds. Put every cent you possibly can into those extra bonds!
Here is another chance to fight with our boys!

BUY EXTRA BONDS—5TH WAR LOAN

ŠE ENA NOVA
Ohio State Beverage
trgovina
6925 UNION AVE.

Popolna zaloga pive in vina
Cordials in mehkih pijač za na dom
Poslušajte WGAR postajo 12:00-WADC-7.45 zj.-10.00 zj.

IMATE KILO?

PRAVILNO
UMERIMO
Trebušne opore
kirurški pasovi
elastične
nogavice

Za varstvo
kolena.
Opore za
glečanje
Jamčimo, da lahko kontroliramo vašo kilo

EJBL'S DRUG STORE

7008 BROADWAY

Tel. Michigan 9784

Mali oglasi

Vam zatekajo noge?

Z gumijasto elastičnimi nogavicami si boste preprečili bolečine nog, če vam ob koncu dneva zatečejo noge. Splašalo se vam bo kupiti par teh nogavic na poskušnjo.

Mandel Drug Lodi Mandel

PH. G., PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

Za popolno zadovoljstvo z
jekleno
GRAND plinsko PEČJO
obiščite

The Newburgh Furniture Co.
4000 E. 71 St., blizu Harvard

PLAČAM
več za vašo hišo, kot kdo drugi v Clevelandu. Imam kupce hiš, ki takoj plačajo v gotovini. Pišite ali telefonirajte
EDWARD A. PERK
Realtor, 5710 Portage Ave.
Cleveland, Ohio, SK. 0283

Moderno prenovljena
Nu-Annex Restavracija
Izborna jedila — zajtrk, obedi, večerje. Posebnost ob nedeljah — kokoši in pečenke
8439 BROADWAY

Kupujte in varčujte pri Ptak's Radije in kombinacije fonografov. Lepe slovenske in angleške plošče. Importirane harmonike in violine.

PTAK'S
5416 BROADWAY

The Union Poultry Market
Živa in očiščena perutnina
Prodajamo na debelo in drobno
Posebnost za ohcete, zabave in restavracije
11709 UNION AVE.

Leader's Beverage Store
9110 MILES AVE.
(poleg Leader Drug Co.)
Prodajamo vse poznane vrste
piva, vina, mehkih pijač,
Club soda, champagne, ginger ale, itd.

POZOR!

Postavimo garaže in kocošnjake. Lahki pogorji. Plačate v 12 mesecih.
AETNA LUMBER CO.
3074 E. 93 ST. MI. 1185
SVEŽA — PRVOVRSTNA ZALOGA
GROCIJE IN NAJBOLJŠE MESELINE
Barney's Market
10807 UNION AVE.

Zavarovalnino
proti
ognju, tatvini,
avtomobilskim nesrečam
itd.
preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKLICITE:
ENDicott 0718

Sweeney & Son
By
Al Posen

NOW'S THE TIME, FOLKS, DON'T DELAY--BUY THAT EXTRA BOND TODAY!
I'M BUYING A BOND!
ME TOO!

Massagic Air Cushion
* Yields with every step
* Absorbs shocks, jars
* Keeps you foot-fresh

Louis Majer
Shoe Store
6410 St. Clair Ave.

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za društva
B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEND. 3028

Za delavce

KOVAŠKI POMOČNIKI
Flat die
Plača od ure

The Machinery Forging Co.
5450 Hamilton Ave.

SLUŽBE Z IZBOR-NIM ZASLUŽKOM

sedaj na razpolago

Producirajo 100% vojni produkt

Potrebuje se moške za
SET UP, HEAT TREATERS,
TOOL-BIT GRINDERS
SHOT BLAST OPERATORJE

Zenske
Lathe operatorice, inšpektorice,
packers

Pokličite IV. 3800

Geometric Stamping Co.

1111 E. 200 St.

Euclid, O.

VICTORY TOVARNA

Mali oglasi

Išče se stanovanje

s 7 ali 8 sobami, najraje hišo za eno družino; s fornezom. Kdor ima za oddati, naj pokliče EN. 6377.

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopijih in domovih. Brezplačni proračun.
Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

NAPRODAJ

je hiša s 14 sobami, za 4 družine; na 1007 E. 64 St. \$62 mesečnega dohodka. Cena \$5,000, takoj \$2,500.

HIŠA

za eno družino; 6 sob; lota 40x 125, garaža, blizu cerkva, šol in trgovskega centra. Proda se po ceni bančno ocenjene vrednosti. Zelo dober nakup ker gre lastnik izven mesta. Na ogled vsaki dan. 627 E. 113 St.

V najem

se odda stanovanje s 5 sobami; odda se mirni družini brez otrok; zgoraj. Vpraša se na 7002 Becker Ct., med E. 70 in E. 71 St., od St. Clair Ave.

Dve posamezni

opremljeni sobi se odda v najem. poštenim in snažnim moškim ali ženskam. Prost vhod. Prijazna okolica. Kdor želi naj pokliče KEnmore 3988.

PLAČAMO
najvišjo ceno za vaš avto
Vedno lahko napravite kupijo
E. D. LATIMER CO.
7026 Euclid Ave. — 5310 St. Clair Ave.
HE. 1150 HE. 1103

Za delavce

MOŠKE IN ŽENSKKE

se potrebuje za
splošna tovarniška
dela

6 dni v tednu
48 ur dela na teden
Plača za ZACETEK
Moški 77½c na uro
Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

OSKRBNICE

polni čas
5:10 pop. do 1:40 zj.
Šest večerov v tednu
DOWNTOWN:
750 Huron Rd.
ali
700 Prospect Ave.
Plača \$31.20 tedensko

Ce ste sedaj zaposlena pri vojnem delu, se ne prijavljajte.

Zahteva se izkaz državljanstva
EMPLOYMENT URAD ODPRT
8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

700 Prospect Room 901

Lathe operatorji in vajenci
Inšpektorji

Plača od komada 52 ur tedensko
STROJNI OPERATORJI IN VAJENCI

PREKLADALCI
TEŽAKI

Plača od ure in od komada

OHIO PISTON

5340 Hamilton

Mali oglasi

Naprodaj je

8 komadov pohištva za jedilno sobo; v prav dobrem stanju. Kupec se naj zgasi po 5. uri popoldne na 722 E. 93 St. Cena samo \$25.00.

PLAČAMO
najvišjo ceno za vaš avto
Vedno lahko napravite kupijo
E. D. LATIMER CO.
7026 Euclid Ave. — 5310 St. Clair Ave.
HE. 1150 HE. 1103

Želim kupiti

hišo za dve družini, s 4 in 5 sobami; od E. 55 do E. 79 St., med Superior in St. Clair Ave. Kdor ima naprodaj, naj poizve naslov kupca v uradu Enakopravnosti.

Zidano poslopje

za 6 družin, na E. 92 St., severno od St. Clair Ave., se proda. Mesečni dohodek \$200. Cena \$15,000. Takoj samo majhno vplačilo. Za podrobnosti pokličite Mr. Schultz, HE. 1397.

— VABILO NA —

PIKNIK

ki ga priredi

St. Clair Rifle and Hunting Club
V NEDELJO, 2. JULIJA

na Klubovi farmi, Route 44, South Painesville

Zabave bo zadosti za vse, torej pridite na lovski piknik v nedeljo, 2. julija. Vas vabi—Odbor

"STINKY SPENT THE WHOLE TWO BITS. WE OUGHT TO TELL HIM ABOUT ECONOMIC STABILIZATION."